

Zsák a foltját...
Ismerkedés, kapcsolatok alakulása

Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

9. évfolyam
Programcsomag:

Felkészítés a felnőtt szerepekre

A modul szerzői: Marsi Mónika és Págyor Henriett

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	14-15 évesek
Ajánlott időkeret	3 × 45 perc
A modul közvetlen célja	A modul célja segíteni a tizenéveseknek kialakítani azt a gondolkodásmódot, azokat a készségeket, amelyek segítségével képessé válnak kulturált módon kapcsolatot kezdeményezni, alakítani, illetve befejezni, ha szükséges, valamint megismertetni és gyakoroltatni a férfi és női szerepeket az egyenrangú kapcsolatok alakításában. Az elsődleges célok mellett figyelmet fordítunk arra, hogy a fejlődjön a tanuló kommunikációja, megfelelő módon tudja megfogalmazni és kifejezni gondolatait és érzéseit, illetve tudjon együttműködve dolgozni társaival egy közös cél érdekében.
A modul témái, tartalma	<p>Témák:</p> <p>Identitás: önismeret, viselkedés</p> <p>Kapcsolatok: felelősség, tolerancia, nonverbális kommunikáció</p> <p>Konfliktus: dilemmahelyzet</p> <p>Világkép: értékek</p> <p>Kultúra: generációk</p> <p>Erkölc és jog: szabályok, normák, döntés</p> <p>Tartalom:</p> <p>A modul a kamaszkori kapcsolatteremtési problémákkal foglalkozik. Az ismerkedés, a problémakezelés és szakítás témáját egyéni és kiscsoportos munkában, valamint szerepjátékokkal dolgoztatja fel. Az ellenőrzéshez egy filmművészeti alkotás részleteit használja fel.</p>
Ajánlott továbbhaladási irány	Hoztam neked piros rózsát c. modul
A kompetenciafejlesztés fókuszai	<p>Önismerettel összefüggő kompetenciák: érzelmeink pontos azonosítása, autonómia</p> <p>Önszabályozás: felelősségvállalás, tekintet másokra; Énhatékonyság-érzés: belső kontroll</p> <p>A szociális kompetenciához szükséges kognitív készségek: problémakezelés, szabálykövetés</p> <p>Társas kompetenciák: empátia, együttműködés, visszautasítás</p>
Kapcsolódási pontok	<p>A NAT-hoz: Ember a társadalomban, Életvitel – gyakorlati ismeretek, Művészetek: vizuális kultúra</p> <p>Tantárgyakhoz: magyar nyelv és irodalom (élményszerű szövegalkotás, szóbeli és írásbeli kommunikációs képesség), tánc és dráma (testbeszéd, kommunikációs zavarok kezelése, kifejezőképesség)</p> <p>Modulokhoz: 7., 8., 9., 10. évfolyam konfliktusokkal, azok felismerésével és kezelésével kapcsolatos moduljai</p>

Támogató rendszer	Dr. Spencer Kagan: <i>Kooperatív tanulás</i> . Önkonet Kft. Budapest, 2005 Esterházy Péter: <i>Tizenhét hattyúk</i> . Magvető Kiadó. Budapest, 1987 <i>Érzékek iskolája</i> . Rendező: Sólyom András, 1996 www.parkapcsolat.lap.hu
--------------------------	--

Módszertani ajánlás

Mivel a modul témája a serdülőkor párkapcsolati próbálkozásaihoz kötődik (rejtett vonzódás, együtt járás, bátortalan és rámenős ismerkedési kísérletek, szerelmi csalódás stb.), ezért a feldolgozás során számíthatunk a gyerekek érzelmi bevonódására. Fontos az elfogadó légkör biztosítása a munka során, ami első sorban a pedagógus felelőssége. A tanulók életkori és érzelmi sajátosságaik miatt a csoportmunkában könnyebben feldolgozzák a témát, ezért ajánlásunk kizárólag a csoportmunka keretein belül kínál variációkat.

A folyamatban csak az első mozzanat, a csoportalakítás módja eltérő: véletlenszerű (A) vagy irányított (B). A résztémák feldolgozása azonos logikai rendben történik, jelölése a modulvázlatban AB.

Időfelhasználás: a három tanórányi modul megszakítás nélkül feldolgozható, de három egymást követő egységre is bontható.

Tér-terem elrendezése: a terem legyen átrendezhető szabad mozgásra, körben ülésre, kis csoportos munkára. Alakítsunk ki a jelenetek bemutatására alkalmas helyet (színpadot).

Eszközök: szükség van filctollakra, íróeszközökre, A/4-es lapokra, plakátpapírra. TV-, DVD- vagy videolejátszó készülékre.

Csoportok: a tanulók kiscsoportokban, illetve egész csoportban dolgoznak. A tanulók ismeretében a pedagógus dönti el, hogy véletlenszerű vagy irányított csoportalakítási módot választ.

A tartalommal összefüggő differenciálási javaslat

A párhuzamosan dolgozó csoportok azonos feladatot kapnak. A differenciálás a tanártól nagy odafigyelést és beleérző képességet igényel, figyelembe véve a gyerekek különböző érettségét, kapcsolatteremtő képességeit.

Az egyes tevékenységek szervezésével kapcsolatos javaslatok

Mivel a bemutatókat minden esetben megbeszélés zárja, a kör alakú ültetés segít az oldottabb légkör kialakításában is. A jelenetek bemutatására a szereplők önként vállalkoznak. Előfordulhat, hogy érzelmi érintettség következtében valaki benne marad a szerepében. Addig ne menjünk tovább, amíg nem segítettük a tanulót kibújni előző szerepéből. A pedagógus feladata ezeket, a helyzeteket úgy kezelni, hogy a játék mindenki számára játék maradjon. A jelenetekben helyet kaphat a humor, a karikírozás is. Hívjuk fel a figyelmet egymás tiszteletben tartására, nem egymást, hanem csak egy jelenséget karikírozhatnak a gyerekek. Adjunk lehetőséget arra, hogy a fiúk és lányok külön véleményt fogalmazhassanak meg.

Speciális javaslatok a fejlesztendő kompetenciával kapcsolatban

Fontos, hogy a kis jelenetek életszerű, serdülőkori helyzeteket mutassanak be. Szükség esetén lépünk közbe, ha a gyerekek vétnek az etikai normák ellen. A kapcsolatteremtő képesség javítása nem érhető el direktív módszerekkel, ezért adjunk lehetőséget a gyerekeknek, hogy egy-egy bemutatóból kimaradhassanak.

Értékelési ajánlás

A téma sajátosságai miatt hagyományos értékelési rendszerekkel az elsajátítás mértéke nem mérhető. Visszajelzéseinkben lehetőleg kerüljük az értékítéletet, a bemutatott szituációkra, kommunikációs megoldásokra kapcsolati szempontból reflektáljunk.

A modul mellékletei

Tanári mellékletek

- P1 – Emblémák
- P2 – Képek: 12 kép nők és férfiak
- P3 – Vezérfonal az ismerkedési jelenetek megbeszéléséhez
- P4 – Vezérfonal a probléma jelenetek megbeszéléséhez
- P5 – Vezérfonal a szakítási jelenetek megbeszéléséhez
- P6 – Kérdések a film jelenetek feldolgozásához

Diákmellékletek

- D1 – Szerepkártyák
- D2 – Forgatókönyv – ismerkedés
- D3 – Forgatókönyv – probléma
- D4 – Forgatókönyv – szakítás